

Framtida utmaningar och prioriteringar

Sigrid Hedin & Peter Malmsten, Tillväxtverket

Reglab Framsyn Masterclass 11 december 2019

Innehåll - Uppdragets

1

Inriktning och genomförande

2

Resultat och slutsatser

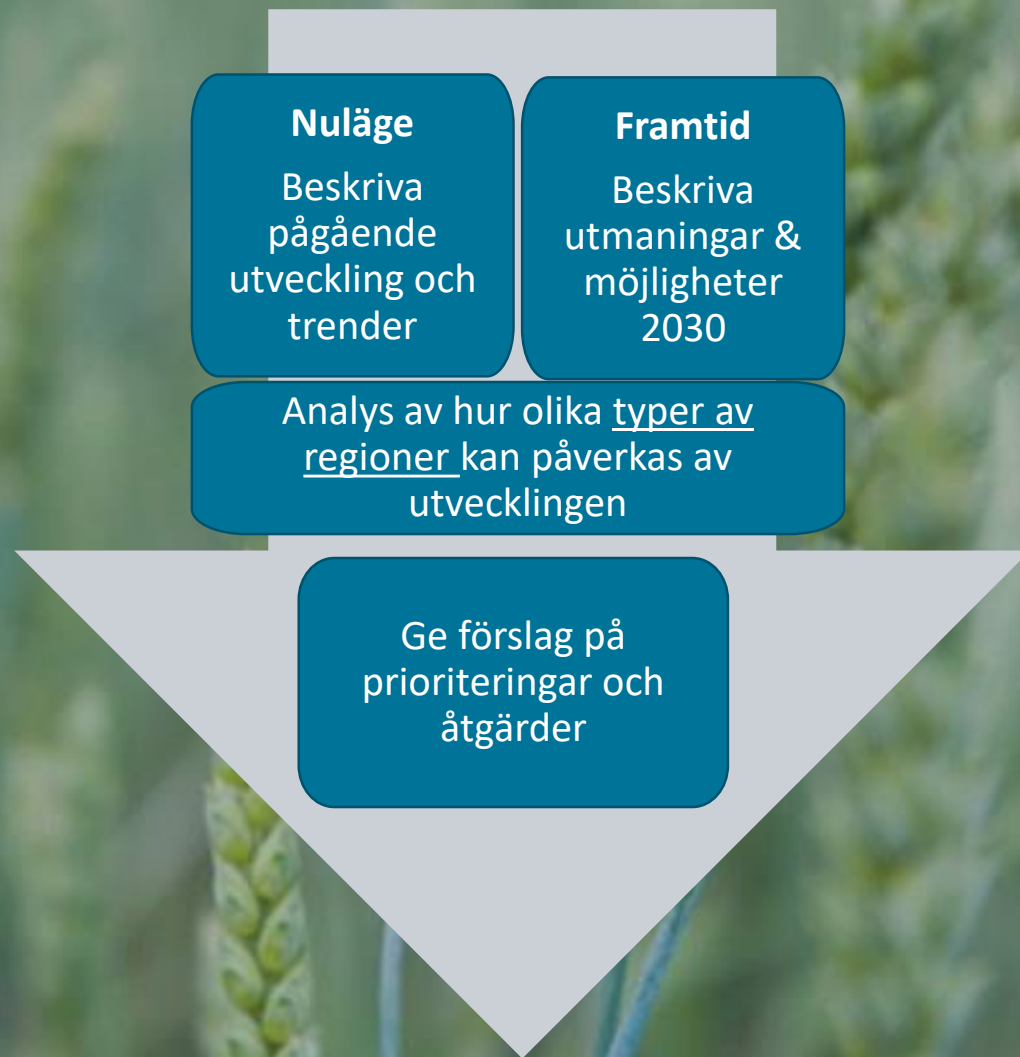
3

Rekommendationer

1

- ▀ **Uppdragets
inriktning och
genomförande**

Utvecklingskraft i hela Sverige 2030

► Uppdragets resultat och slutsatser

Megatrender

Demografi -
åldrande
befolkning och
urbanisering

Teknologi -
digitalisering,
automatisering,
sammanflätande system

Ekonomi –
globalisering och ett
ökande ömsesidigt
beroende mellan platser

Miljö –
tilltagande
resursbrist och
klimatförändringar

Värderingar –
ett ökat missnöje
och generation Z

Förändringar

Miljömässiga /
Sociala / Ekonomiska

1. Fortsatt befolkningsminskning i rurala områden och tilltagande befolkningsökning i stadsmiljöer
2. Ökande krav på att sänka utsläpp av växthusgaser samtidigt som efterfrågan på energi förväntas öka
3. Ökande krav på att hantera klimatförändringar
4. Ökande krav på att få ut mer funktion av mindre resurser samt återbruk och återvinning
5. Allt fler företag beroende av globala värdekedjor
6. Tilltagande digitala tekniker (automation, AI etc.) inom varu- och tjänsteproduktion
7. Ökande krav på livslångt lärande för att möta förändrade behov i arbetslivet
8. Förändrade transportbehov pga. nya växande marknader samt förändrade produktions- och konsumtionssätt
9. Tilltagande regionala och inomregionala inkomstskillnader

Konsekvenser för olika regiontyper

Möjligheter / utmaningar

Befolkningsstruktur (*tät/gles*)

Förändrad tillgång till offentlig och kommersiell service

Trängsel, bostadsbrist, höga bostadskostnader

Miljöpåverkan

Investeringsbehov (t ex VA, kollektivtrafik, bostäder)

Kompetensförsörjning (*hög/låg*)

Arbetsuppgifter kommer att försvinna och tillkomma

Kompetensbrist på vissa platser, branscher, offentlig sektor

Polariserad arbetsmarknad

Digital teknik – nya krav på kompetens samt möjligheter

Anpassade utbildningsinsatser

Säkerställa samt höja utbildningsnivå

Finansiering av studier

Validering av kompetens / kunskap

Näringslivsstruktur (*tjänste-, tillverknings-, råvarubaserad*)

Fortsatt liten inhemsk marknad

Automatisering och digitalisering

Transporter av personer / gods

Koldioxidsnål och resurseffektiv produktion (energi, material)

Småskaliga och decentraliserade produktionsprocesser

Utveckling och investeringar i mjuk och hård infrastruktur

Finansiering för investeringar (privat / offentlig)

Regional kapacitet (*hög / låg*)

Stora investeringsbehov (infrastruktur och utbildning)

Ingen aktör har egen kapacitet att hantera utmaningar

Begränsade resurser - effektivitet

Samarbete och samverkan - tillit

Kritisk massa för stordrift & effektiva småskaliga lösningar

Utvecklingsområden digitalisering, klimatförändringar, integration, innovation

Integrerade strategier, smart specialisering, rumslig planering, upphandling

UPPSUMMERAT

- Hållbarhet (social, ekonomisk, miljömässig) behöver vara en drivkraft bakom omställning
- Arbetskraften behöver konstant utveckla sin kompetens och sannolikt bli fler i vissa geografiska områden och branscher
- Företagen behöver bli mer innovativa och resurseffektiva för att klara miljökrav och internationell konkurrens
- Förbättrad tillgänglighet genom om/utbyggd digital- och transportinfrastruktur, som är mer koldioxidsnål, energieffektiv och miljövänlig
- Naturresursanvändningen behöver bli effektivare och hållbar
- Offentliga aktörer behöver använda sina resurser (personal, finansiella) effektivare & säkerställa goda ramvillkor (lagar, regler, stödstrukturer)

Prioriteringar och åtgärder

Satsningar på kunskap och kompetens

Generella behov:

- Livslångt lärande
- Samverkan skola/utbildning och arbete

Specifika territoriella behov:

- Höja lägsta nivå
- Bättre matchning av arbetskraft

Insatser (några exempel)

- Incitament för studier
- Effektiva strukturer för validering
- Anpassade utbildningar efter näringslivets behov
- Kompetensförsörjningsråd
- Insatser för personer långt från arbetsmarknaden

Innovationssatsningar i företag och organisationer och offentlig verksamhet

Generella behov:

- Satsningar på kvalitet och innovation inom särskilt områdena digitalisering och klimatomställning

Specifika territoriella behov:

- Möjlighet att ingå i kunskapsnätverk samt globala värdekedjor
- Innovationsmiljöer som tillväxtmotorer

Insatser (några exempel)

- Investeringsstöd produktionsprocesser
- Internationalisering (export, import, etc.)
- Kunskapssamarbeten
- Smart specialisering, innovationsmiljöer, innovationsstrategier och samverkan

Infrastruktursatsningar inklusive kommersiell och offentlig service

Generella behov:

- Infrastruktur som är energieffektiv, koldioxidsnål och robust

Specifika territoriella behov:

- Utbyggnad av digital- och transportinfrastruktur både i områden med svag tillgänglighet och i städer med stora flaskhalsar
- Tillgänglighet till service, kultur, mötesplatser
- Om- och utbyggnad av infrastruktur för energiförsörjning

Insatser (några exempel)

- Bredband, men även VA, energi, (järn)väg
- Stöd till kommersiell och offentlig service
- Incitament för beteendeförändringar

► Uppdragets
rekommendationer

Rekommendationer

Asymmetriska lösningar

- Styrning med tillit inom beslutade mål och ramar. Fokus på *vad* men inte *hur*, för att nå en territoriellt anpassad politik.
- Formulera områden och uppdrag i partnerskap med regionerna
- Stärka och utveckla samordning, uppföljning och utvärdering

Mer flexibel och samordnad finansiering

- Möjliggör helhetsperspektiv, t.ex. öka samordningen mellan ERUF, ESF och landsbygdsprogrammet
- Utveckla territoriella kontrakt som bygger på tillit, nationella prioriteringar / strategier och regionala utvecklingsstrategier
- Se över syfte och mål utgiftsområde 19, t.ex. innehåll, mandat och finansiering.

Fortsatt och utökad sektorsmedverkan samt samarbetsmöjligheter

- Främja sektorsmyndigheters medverkan i
  - RUS-arbete
  - Dialoger med regionerna
  - Insatsgenomförande
- Säkerställ finansiella & legala förutsättningar för samarbete/samverkan:
  - Över lands- och länsgränser
  - Mellan sektorer och branscher
  - Privata och offentliga aktörer
- Säkerställ intressentinvolvering, vilket kräver nationell och regional kapacitet.

Läs gärna rapporterna!

<https://tillvaxtverket.se/vara-tjanster/publikationer.html>